

RAQAMLI TA'LIM MUHITIDA TIKUV BUYUMLARINI TAYYORLASH
TEKNOLOGIYASINI O'QITISHNING ZAMONAVIY USULLARI

Muxamedova Xolida Baxtiyorovna

Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika Universiteti Professional ta'lim va san'at fakulteti Texnologiya va professional ta'lim metodikasi kafedrasida katta o'qituvchisi

Annotatsiya: *Mazkur maqolada raqamli ta'lim muhitida tikuv buyumlarini tayyorlash texnologiyasini o'qitishning zamonaviy usullari keng tahlil etilgan. Shuningdek, talabalarning kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarini rivojlantirishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ahamiyati yoritilgan. Raqamli platformalar, kompyuter yordamida loyihalash (CAD) tizimlari hamda interfaol pedagogik yondashuvlar orqali ta'lim samaradorligini oshirish imkoniyatlari asoslab berilgan.*

Kalit so'zlar: *raqamli ta'lim, tikuv texnologiyasi, CAD tizimlari, innovatsion metodlar, kompetensiya, interfaol ta'lim.*

Abstract: *This article provides a comprehensive analysis of modern methods of teaching sewing technology in a digital learning environment. It also highlights the importance of information and communication technologies in developing students' professional knowledge, skills and competencies. The possibilities of increasing the effectiveness of education through digital platforms, computer-aided design (CAD) systems and interactive pedagogical approaches are substantiated.*

Keywords: *digital education, sewing technology, CAD systems, innovative methods, competence, interactive education.*

KIRISH

Bugungi kunda jamiyatning barcha sohalarida raqamlashtirish jarayonlari jadal sur'atlar bilan rivojlanmoqda. Ushbu jarayon ta'lim tizimiga ham bevosita ta'sir ko'rsatib, o'qitish metodlari va vositalarini tubdan yangilash zaruratini yuzaga keltirmoqda. Ayniqsa, amaliy ko'nikmalarni talab qiluvchi tikuv buyumlarini tayyorlash texnologiyasi yo'nalishida zamonaviy yondashuvlardan foydalanish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

An'anaviy o'qitish usullari ko'proq nazariy bilimlarni yetkazib berishga yo'naltirilgan bo'lsa, raqamli ta'lim muhiti talabalarga bilimni mustaqil ravishda egallash, uni amaliyotda qo'llash va ijodiy fikrlashni rivojlantirish imkonini beradi. Shu boisdan ham raqamli texnologiyalar asosida o'qitish usullarini ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. [1]

Raqamli ta'lim muhiti – bu ta'lim jarayonini elektron resurslar, dasturiy vositalar va internet texnologiyalari orqali tashkil etishga asoslangan tizimdir. Bunday muhit o'qituvchi va talaba o'rtasidagi interaktiv aloqani kuchaytiradi hamda ta'lim jarayonini yanada moslashuvchan qiladi. Tikuv texnologiyasi fanini o'qitishda raqamli vositalardan foydalanish quyidagi afzalliklarni beradi:

birinchidan, murakkab texnologik jarayonlarni vizual tarzda ko'rsatish imkoniyati yaratiladi; ikkinchidan, talabalar o'zlashtirish darajasiga qarab mustaqil ishlash imkoniga ega bo'ladi; uchinchidan, vaqt va makonga bog'liqlik kamayadi. Masalan, videodarslar orqali tikuv operatsiyalarini bosqichma-bosqich ko'rsatish, 3D modellashtirish orqali kiyim konstruksiyasini tushuntirish an'anaviy usullarga nisbatan ancha samarali hisoblanadi. [2]

Raqamli ta'lim muhitida samarali natijaga erishish uchun innovatsion o'qitish metodlaridan foydalanish muhimdir. Shulardan biri aralash ta'lim (blended learning) bo'lib, unda an'anaviy va onlayn ta'lim uyg'unlashtiriladi. Bu usul talabaga nazariy bilimni mustaqil o'rganish va amaliy mashg'ulotlarda uni mustahkamlash imkonini beradi.

Yana bir samarali yondashuv – teskari sinf (flipped classroom) metodidir. Ushbu metodda talabalar yangi mavzuni darsdan oldin o'rganadi, auditoriya mashg'ulotlarida esa amaliy topshiriqlar bajariladi. Natijada dars vaqti samarali tashkil etiladi. [3]

Loyiha asosida o'qitish usuli ham muhim ahamiyatga ega. Bu yondashuvda talabalar muayyan mahsulotni, masalan, kiyim modelini yaratish jarayonida mustaqil izlanadi, muammolarni hal qiladi va yakuniy natijani taqdim etadi. Shu orqali ularda kasbiy kompetensiyalar shakllanadi. Bundan tashqari, real ishlab chiqarish jarayonlariga yaqin vaziyatlarni tahlil qilishga asoslangan case-study usuli ham talabalar tafakkurini rivojlantirishda samarali hisoblanadi. [4]

Hozirgi zamon tikuv sanoatini kompyuter texnologiyalarisiz tasavvur etib bo'lmaydi. Shu sababli o'quv jarayonida CAD (Computer-Aided Design) tizimlaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. CAD dasturlari yordamida talabalar kiyim andozalarini yaratish, konstruksiyalarni modellashtirish va o'lchamlarni aniqlik bilan hisoblash imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa nafaqat vaqtni tejaydi, balki ish sifatini ham oshiradi. Shuningdek, CAD tizimlari talabalarda zamonaviy ishlab chiqarish talablariga mos ko'nikmalarni shakllantiradi. Natijada ular mehnat bozorida raqobatbardosh mutaxassis sifatida shakllanadi.

Ta'lim jarayonida turli raqamli platformalardan foydalanish o'qitish samaradorligini oshiradi. Elektron ta'lim tizimlari orqali o'quv materiallarini joylashtirish, topshiriqlar berish va baholash jarayonlarini avtomatlashtirish mumkin. [5]

Masalan, onlayn platformalar yordamida talabalar o'quv materiallariga istalgan vaqtda murojaat qilishi, o'z bilimini mustaqil ravishda mustahkamlashi mumkin. Shu bilan birga, forumlar va chatlar orqali o'qituvchi bilan doimiy muloqot qilish imkoniyati yaratiladi. Videoplatformalar esa amaliy mashg'ulotlarni masofadan turib kuzatish va takrorlash imkonini beradi. Bu ayniqsa tikuv texnologiyasi kabi amaliy fanlar uchun juda muhimdir. Raqamli ta'lim muhitidan samarali foydalanish bir qator omillarga bog'liq. Eng avvalo, o'qituvchining raqamli kompetensiyasi yetarli darajada bo'lishi lozim. Shuningdek, o'quv muassasasida texnik infratuzilmaning rivojlanganligi ham muhim rol o'ynaydi.

Talabalarining motivatsiyasini oshirish ham asosiy omillardan biridir. Interfaol metodlar, vizual materiallar va amaliy topshiriqlar orqali ularning fanra bo'lgan qiziqishini kuchaytirish mumkin. Natijada talabalar bilimni chuqurroq o'zlashtiradi, mustaqil fikrlash qobiliyati rivojlanadi va amaliy ko'nikmalar mustahkamlanadi.

Xulosa

Raqamli ta'lim muhitida tikuv buyumlarini tayyorlash texnologiyasini o'qitish zamonaviy ta'lim tizimining muhim yo'nalishlaridan biridir. Innovatsion pedagogik yondashuvlar, raqamli platformalar va CAD tizimlaridan samarali foydalanish orqali talabalar bilimni sifat jihatdan yangi bosqichga olib chiqish mumkin.

Kelgusida ushbu yo'nalishda ilmiy-tadqiqot ishlarini kengaytirish, yangi metodikalarni ishlab chiqish va ularni amaliyotga joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Axborot texnologiyalari. Oliy ta'lim muassasalari uchun darslik. – Toshkent.
2. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi. Ta'limni raqamlashtirishga oid me'yoriy hujjatlar va dasturlar.
3. Мухамедова Х. Б. Формирование творческой компетентности учащихся по технологии в общеобразовательных школах. Вестник науки и образования. Российская Федерация. Журнал импакт-фактор № 4 (135), 2023 год 97-99 с. <http://scientificjournal.ru>
4. Мухамедова Х. Б. Инновационный подход эффективной организации внеклассной деятельности учащихся общеобразовательной школы. Вестник науки и образования. Научно-методический журнал. Российский импакт-фактор. 2020 г. 1 март № 5. 71-73 с. <http://www.ipi1.ru>
5. Мухамедова Х. Б. Ементаева А.И. Условия формирования творческой деятельности студентов. Belarus International scientific-online conference. "International scientific research conference" 19 – Апрель № 42 Minsk-2026 96 с. www.interoncof.com